

Bunul simț și cumsecădenia nu pot fi opreliști în fața unui (nou) diktat...

Cezar Adonis
Mihalache

La noi mai au un pic și ne pun și „plăcuțele”... Nu vor fi cele de renovare, edificare și punere în valoare „prin grija guvernului ungar”, ci unele cu „prin grija și sub protectoratul statului ungar”... Grădinițe, școli, biserici... Mai vechi sau mai noi... Construite de la zero sau doar spoite pe la colțuri... Pe acolo unde trebuie să arate bine cât să se vadă dovada intervenției lor... Și nu pentru a le da peste nas guvernanților noștri, ci pentru a putea avea cât mai multe obiective pe lista pe care ne-o vor trânti în față când vor voi a face „trecerea”. De la „prin grija și bunăvoința”, la „proprietatea statului ungar”... Iar când vor avea suficiente „proprietăți”, luate inițial doar „în grijă”, „în conservare” și „în ocrotire”, vor generaliza mârșăvia acaparării „sub protectorat” și „în proprietate”. Pe care o știm de multă vreme... A fost la început o bănuială, o intuiție, dar în cele din urmă au venit și ei ne-au spus clar ce planuri au. Și nu pentru că nu am fi înțeleși, ci pentru a rămâne scris că au cerut oficial consemnarea „lucrărilor” prin fel și fel de acorduri și protocoale cu guvernele tot mai trădătoare ale Bucureștiului.

Dar noi ne-am uitat mereu în altă parte... Am privit indiferenți chiar și în clipa în care câte un ministru de al nostru vorbea despre necesitatea cuprinderii „investițiilor maghiare” într-un acord, o notă, ceva ce ar trebui să poarte însemnele (încă) statului român. Și nu, nu era din vreo grijă a guvernanților că se va ajunge cândva la înstrăinarea patrimoniului nostru... Că nu de asta le păsa... Ci doar pentru a-și aduce partea lor de contribuție pentru pumnul de arginți primiți: consemnarea oficială a incapacității statului român și, mai ales, a disponibilității acestuia de a lăsa în grija altora monumentele, clădirile, pământurile... Și nu istoria mai era cea vizată, ci, un soi de notificare a maghiarizării

prezentului pentru un viitor în care românii să mai aibă în Transilvania doar niște „reprezentanțe”. Să fie acolo strict ca populația minoritară și civilizat „din nou” Ardealul... Or să ne spună că ei ne-au construit și bisericile, și creșele, și școlile, și bazele sportive, și cele culturale, iar fără ei am fi avut și acum bucele în fundul curții...

Știm că va veni momentul... Și totuși, nu facem nimic pentru a ne pregăti... Stăm în poziția de acceptare a investițiilor de parcă o să ni le lase aici pentru noi... Nu ne pregătim acțiunile juridice, nu punem pe hârtie, nu ofertele și „ajutoarele”, ci, practic, imixtiunea cu fluxuri financiare în întreg Ardealul... Nu facem nimic, chiar dacă este evident că, la soroc, vom primi răspunsuri de tip „politically correct”... „De ce ați acceptat?”, „De ce nu v-ați opus?”, „De ce nu ați sesizat Europa?”... „În fond, v-ați lăcomit prin conducătorii voștri, acum plătiți! Voi, fără ei, voi, ca prezent și viitor!”...

Dar chiar dacă pare o luptă pierdută, nu este încă! Și nu va fi până în momentul în care toate aceste investiții nu vor fi recunoscute de Europa ca aparținând Budapestei. Și putem acționa și acum. Putem să tragem acea linie care ar anula și „naționaliza” în favoarea noastră toate aceste investiții pe care nu le-am cerut și pentru care ar fi trebuit acordul țării, al poporului, prin referendumuri, nu doar acceptul trădător al unor guvernanți.

Putem pași în frontul deschis de Slovacia, care a pus ferm piciorul în prag, respingând orice, nu „vitoare”, ci imediat următoare investiție strategică a Ungariei pe teritoriul slovac. S-a folosit de încercarea Budapestei de intra în acționariatul unei companii strategice pentru a respinge nu doar participările Ungariei în anumite companii, ci în orice colț al țării. Ba, la unison, politicieni slovaci au respins în forță crearea de către Ungaria a fondului de stat de 400 de milioane de euro destinat cumpărării de

teren arabil și pentru renovarea de biserici în Slovacia. Și cu asta punct! Pentru că nu trebuie să ajungi în genunchi, pentru a întreba ce s-a întâmplat...

Da, este o veste bună! Dar, deocamdată, numai pentru cei ce s-au aliat acestei acțiuni. Nu și pentru noi... Căci, noi, tăcând complice, vom fi și mai asaltați de expansiunea Ungariei, cu și mai multe fonduri destinate cumpărării de terenuri și clădiri... Și să nu ajungă Ardealul să fie folosit drept „cap de pod” pentru expansiunea investițiilor ungurești în țările vizate inițial.

Într-adevăr, este o mare diferență între slovaci și noi. La Bratislava, tentativa Budapestei a unit clasa politică. Până acolo încât, nu doar achizițiile prin companii ungurești au fost blocate, ci și cele prin interpuși, slovacii verificând la sânge astfel de investiții, capitalizări, asocieri, cumpărări de acțiuni.

Ar trebui dară să urmărim exemplul Slovaciei înainte să fim sufocați în propriul abandon față de noi, față de istoria noastră (recent, prin programul derulat de Ungaria, un grup „investițional” maghiar a cumpărat și hotelul „Dacia” din Satu Mare, și fosta clădire a primăriei din Carei, și hotelul „Coroana” din Maramureș, și hotelul „Casino” din Borsec, și castelul „Wesselenyi” din Sălaj...). De aceea, trebuie să găsim acel partid naționalist care merită să fie în Parlamentul României, nu pentru a juca mascarade „cu mască și fără mască”, nu pentru a face filme de „tik tok” parlamentar, ci pentru a cere protecția țării față de aceste agresiuni. Pentru a cere, dacă nu știi ce, exact ceea ce slovacii au pus pe masă unității lor. Căci, bunul simț, și cumsecădenia nu vor fi niciodată opreliști în calea unui nou diktat.

Rupeți lanțul! Numai Adevărul vă poate elibera!

Zoe
Dantes

Sunt unii „care luptă împotriva pandemiei”. Țștia sunt ăia de-și zic autorități! Cuvântul ăsta, alături de „oamenii legii” sunt cele două expresii nou apărute în vocabularul oficial. Autoritățile sunt noii teroriștii, ajunși la ciolan în urma unui „Enter” dat de unii care sunt stăpâni peste tot ce înseamnă România de 32 de ani. Sunt cei pe care puțină lume îi știe și foarte puțină lume a auzit de ei. Ei sunt Puterea din spatele „puterii”. Cu conexii externe, cu legături infracționale transfrontaliere, cu interese ascunse, cu dorința patologică de putere și control. În vremuri apuse, acestei activități i se spunea „securitate națională”.

Sub cele două cuvinte, jocurile se făceau cel mai bine! Ei sunt ăia care au livrat noii securici de-i vedeți azi, dând din gură pe la haznalele tv, lucrătorii haznalelor, așa-ziii sociologi, lideri de opinie, stăpânii spitalelor, clinicilor private, energiei, băncilor etc. Țșia de vă fac pe voi proști, incuți, nespălați, imbecili. Țșia de vă vor morți pe toți!

„Oamenii legii” sunt toți cei care fac orice în afară de faptul de a apăra Legea! Sunt adevărate Carteluri cu insigne, numere și legitimații de „lucrători ai statului”, începând de la un milițian din intersecție, până la trupele de asalt, jandarmi, procurori, servicii și ce mai doriți! Pe scurt, organele de represiune folosite de „autorități” împotriva poporului.

Despre Armată nu mai vorbim, pentru că ea nu mai există! În sânul ei, au rămas niste oameni care au un singur stăpân: N.A.T.O.! Nu are nici o legătură cu țara! Rămâne în discuție doar B.O.R.! De partea cui joacă, pentru cine face, nu pentru a juca mascarade „cu mască și fără mască”, nu pentru a face filme de „tik tok” parlamentar, ci pentru a cere protecția țării față de aceste agresiuni. Pentru a cere, dacă nu știi ce, exact ceea ce slovacii au pus pe masă unității lor. Căci, bunul simț, și cumsecădenia nu vor fi niciodată opreliști în calea unui nou diktat.

Voi, împotriva la ce

luptați? Împotriva legilor, a autorităților, a tiraniei, a dictaturii medicale naziste? Eroarea e fundamentală!

De ce nu privim lucrurile altfel? Să fiți pentru apărarea vieții, a identității naționale, a libertăților fundamentale, a uniunii naționale. Tăcând și făcând! Când știți că legea e călcată în picioare, ce respectați? Când știți că oamenii sunt realmente asasinați în lagărele lor de exterminare, de ce nu cereți socoteală, când vi se îngrădesc drepturile ilegal, de ce tăceți și executați că niște drogați tot ce vi se impune?

A face ceva, nu înseamnă să faci război. A face ceva, înseamnă să fii demn, să gândești, să analizezi, să tragi concluzii! Să înțelegi că ești un om liber, că tu îi plătești pe toți ăia din prima și a doua grupare mafiotă! Înseamnă să închizi naibii televizorul ăla și să-ți ștergi partea dorsală cu ce spun habarniștii vânduți pe la latrinele tv!

Înseamnă să refuzi să devii slugă, să devii sclavul unui sistem mafiot, înseamnă să te ridici tăcând, împotriva a tot ceea ce înseamnă dictatură!

Înseamnă să fii Român și nu Globalist! Înseamnă să fii drept, nu răzvrătit, înseamnă să-ți respecti Constituția pe care ăștia tropăie cu ghetele pline de noroi!

Înseamnă să nu le mai dai niciun vot! Niciodată! Cât sunt ei la putere. Și nici un ban!

Puterea e la voi! Voi doar ați renunțat la ea. Sunteți ... milioane! Știți ce înseamnă puterea fiecăruia adunată?

Înseamnă Libertatea voastră, Viața voastră, Viitorul vostru și al copiilor voștri! Înseamnă doar un pas! Pasul de a rupe lanțul cu care vă țin ei legați. Orice lanț este atât de puternic, cât este cea mai slabă verigă a sa! Găsiți verigă slabă și rupeți-o! Simplitatea gestului, vă va duce exact la ceea ce ați renunțat din proprie voință! Voi, nu ei! Libertatea!

Și aruncați pe cei descriși mai sus, acolo unde merită să fie: la coșul de gunoi al istoriei, pe lista trădătorilor de Neam și de Țară! Pentru că ei sunt inamicii voștri! Și nu vă lăsați târați în jocul macabru făcut de ei! Nu vă luptați voi între voi! Dacă continuați să faceți asta, totul este pierdut!

Asta vor ei! Voi ce vreți? Alegeți Adevărul! Numai el va poate Elibera!or.

Despre aromâni și români: Limbă și Identitate

Nicholas
Dima

ExAromânii, care între ei se numesc armâni, sunt cunoscuți totodată ca vlahi sau macedo-români și reprezintă una din cele mai vechi populații ale peninsulei Balcanice. Tradițional, ei ocupau centrul peninsulei și erau cu precădere păstori și comercianți, de cele mai multe ori vânzând propriile lor produse. Ei se învecinau cu grecii la sud, care ocupau cu precădere regiunile litorale, cu ilirii la vest, și cu rudele de aceeași origine etnică din nordul peninsulei și din Dacia. Peste aromâni au venit însă slavii și bulgarii care i-au împins spre sud, dar de la sud îi presau grecii și îi împingeau spre nord. Aromânii nu au avut unde se refugia decât la munte, unde mai pot fi găsiți și acum. Ocuparea peninsulei de către otomani a complicat și mai mult existența populației aromâne. Pe lângă națiunile care îi inconjurau, îi învidiau și jinduiau la pământurile lor, aomânii au început să sufere și presiunea turco-musulmană.

Mirela Roznoveanu descrie cu multă migală și cu lux de amănunte complexitatea vieții în Imperiul Otoman și se concentrează pe evoluția clanurilor de aromâni. Lectura cărții oferă cititorilor un tablou bogat al existenței și al eforturilor aromânilor menite să le asigure autonomia și supraviețuirea. Eforturile lor îi poartă zeci și zeci de ani pe la porțile Vienei, la Veneția, la Constantinopol și în final la București.

La sfârșitul Primului Război Mondial, Imperiul Otoman s-a dezmembrat și în Peninsula Balcanică au luat ființă state naționale noi și independente. Macedonia istorică, unde locuiau numeroși aromâni, a fost împărțită între Grecia, Bulgaria, fosta Iugoslavie și Albania. Una din cele mai vechi etnii din peninsulă, vlahii, a rămas astfel fără un stat propriu și așa este și azi. Dintr-o minoritate relativ puternică într-un imperiu vast și multinațional, aromânii au ajuns minoritari în state naționale mici și intolerante care toate au urmărit să-i deznaționalizeze.

În perioada interbelică România a tratat cu Grecia și Albania și a înființat și susținut școli și biserici românești în cele două țări. Limba acelor școli a fost însă limba română literară, ceea ce a creat o discrepanță între ce învățau elevii la școală și cum vorbeau ei acasă. Acele școli au început să creeze probabil și o nouă identitate națională, care însă nu s-a generalizat și care practic a fost sugrumată de noile autorități postbelice.

Acele școli și biserici românești au fost desființate după cel de-al Doilea Război Mondial. Între timp, autoritățile comuniste instalate în țară în

1946, i-au abandonat pe aromâni și același lucru l-au făcut și toate guvernele post-decembriște. Aromânii care au emigrat în România de-a lungul timpului s-au integrat ușor în noua societate, s-au asimilat, s-au simțit români, și mulți dintre ei s-au impus în lumea intelectuală. Cine sunt însă aromânii și care e soarta lor actuală?

Aromanii din Balcani azi

În romanul Vlachica, Roznoveanu descrie evoluția aromânilor în diferite perioade istorice și în special în perioada de la sfârșitul veacului al 18-lea când principalele așezări urbane vlahe din Macedonia au fost distruse. Și pentru a se documenta asupra situației actuale, în anii din urmă ea a călătorit prin toate țările Balcanice unde și-a întâlnit rudele și a stat de vorbă cu mulți confrăți. Citind cu deosebit interes romanul și dorind să aflu noi amănunte am rugat-o pe autoare să descrie pe scurt călătoriile, impresiile și constatările ei la fața locului. Unde a întâlnit aromâni? Cum trăiesc ei azi? Ce simt și ce gândesc? Iată câteva din răspunsuri:

Armânii sunt peste tot, din Croația până la Salonic... În una din călătorii, taximetristul care mă trecea granița dintre Albania și Grecia s-a oprit undeva pe drum ca să bem o cafea. Cel ce servea ca și stăpânul cafenelei pierdute în acea pustietate erau armâni. Vorbim și nu îmi vine să cred..!

Apoi ajung într-o stație auto și aștept autobuzul spre Salonic. Un bătrân trist stătea singur la o masă în cafenea învecinată. Îl servesc cu o cafea și aflu că este armân. Vorbim armânește și începe să lăcrimeze, deplângând jalea pierderii limbii materne în tânăra generație... Tinerii, spunea bătrânul, nu sunt încurajați să își mențină limba maternă, armâna. Ca să îi alin sufletul, i-am dat o revistă în armânește pe care o primisem în dar în Girokaster. Menționez că în acea vară, am subvenționat o săptămână de școală de învățare a limbii armâne a copiilor armâni, cu abecedare și cărți de povești în armână.

Altă dat, plimbându-mă pe strada principală din Ioannina, am intrat într-o librărie căutând cărți despre armâni. Nu existau în nici o limbă. Vânzătorul mi-a destăinuit în schimb că era armân. Putea citi ce scriu armânii din Franța și armânii din România pe Facebook pentru că învățase alfabetul latin la clasele de limbă engleză. Copiii armâni din Grecia învață numai alfabetul grec.

La Aminciu, o comună armânească de lângă Ioanina, totul este armânesc. Bătrânii încă se întâlnesc în centru și stau la taclale ca în vremurile de demult. Câteva femei dintr-un magazin cu dulciuri m-au

întrebat cum este lumea de dincolo de Aminciu, nu ieșiseră niciodată în afara satului.

La Veria, în nordul Salonicului, toți cei înfîlșiți, de la brutăria din centru la restaurantul unde am mâncat și vânzătoarele din magazinele prin care am trecut erau armâni, și regret și azi că nu am ajuns la biserica armânească din oraș.

La Bitola, Macedonia de Nord, la biserica armânească (unde din păcate slujba se ține mai mult în macedoneană, probabil pentru că acestea sunt directivele oficiale) am găsit tineri excepționali dornici să scrie și să vorbească limba maternă... Cimitirul Armânesc din Bitola sau Mănăstirile reprezintă o istorie concretă a armânilor de pe acele meleaguri...

Acțiunile guvernului român în țările balcanice, au înrăutățit practic situația armânilor. Pe de o parte, cei mai inteligenți tineri armâni sunt atrași cu burse spre România și ei nu se mai întorc în țările lor. Armânii din Balcani sunt privați de cei mai inteligenți tineri care ar putea lupta pentru drepturile armânilor. Pe de altă parte, susținând că armânii sunt români, guvernul României pune în pericol comunitățile de armâni de la sud de Dunăre astfel percepute (de țările respective) drept comunități trădătoare...

Deoarece grecii au o politică represivă împotriva vlahilor/armânilor. Armânilor le este teamă în Salonic să își proclame identitatea națională. Asta am văzut la rudele mele din Salonic. Mai nou armânii sunt calificați de grecii integrați în EU drept – naziști – deoarece țin la familie, biserică și identitatea vlahă/armână. Am avut numeroase dispute pe tema asta cu familia mea din Salonic...

Și totuși, armânii de azi oriunde i-am întâlnit se consideră pe ei înșiși mai întâi armâni/vlahi și după aceea cetățeni ai țărilor în care locuiesc, fie că este Croația, Macedonia de Nord, Bulgaria, Grecia, sau România... a raspuns Mirela Roznoveanu.

Limbă și identitate

Îi port mult respect autoarei și o admir pentru că a făcut pentru aromâni mai mult decât oricine alt cineva în ultimele decenii. Nu suntem însă de acord în ce privește limba și identitatea confrăților noștri din Balcani. Și fac această afirmație pentru că sunt doctor geograf și am studiat geneza formării limbilor și a etniilor. Și în același timp sunt preocupat de soarta confrăților noștri de pretutindeni.

Roznoveanu susține că armâna nu ar fi un dialect, ci o limbă tot de origine latină ca și româna, dar diferită de aceasta. Eu cred că pentru a evita orice contradicție, trebuie definită mai întâi noțiunea de limbă. Nu sunt lingvist, dar se

pare că distincția dintre limbă și dialect este cumva arbitrară. În Germania, Italia, Spania, Marea Britanie, de exemplu, se vorbesc multe dialecte din care unele sunt neinteligibile între ele. Și totuși, germanii se simt germani, italienii sunt italieni, și așa mai departe. Iar în unele din marile țări ale lumii ca India și China se vorbesc limbi complete diferite, ceea ce nu împiedică majoritatea vorbitorilor să se simtă altceva decât indieni sau chinezi. Limba reprezintă o componentă importantă a identității naționale, dar nu e determinantă. Elementul esențial este conștiința apartenenței la un etos comun. Și conștiința națională se formează încet și în timp îndelungat.

Asemănări lingvistice

Să revin însă la aromânii din țară, din Occident și din Balcani. Cum se identifică ei și ce limbă maternă vorbesc? Mai întâi, rămâne totuși întrebarea dacă armâna sau macedo-româna este o limbă sau un dialect. Studiile de specialitate susțin că este un dialect al limbii strămoșilor noștri comuni, dar care s-a dezvoltat separat și izolat de limba română. De fapt, romanul Vlachica oferă multe asemănări dintre armână și română.

Mă refer la nume proprii sau cu rezonanță veche și istorică: Puica, Doru, Puiu, Bal-aure, Gruia, Corbu, Negoii sau Mânzu și Murgu... Mă refer la asemenea toponime ca Grădiștea, Clisura, Valea Caldă, Valera Rea. Mă gândesc la cuvinte cu rezonanțe arhaice, dar și actuale, precum și la fraze asemănătoare limbii române nestandardizate de acum câteva sute de ani: ghine (bine), nevasta, preaspa (prispa), poala, striga-strigoi, gios (jos), bucuria, Cashu de Kavalia (Cascaval?). Mă refer la unele propoziții menționate în carte: „Cum ești? Di dorlu'a tău lea vruta mea, Dultsea loclui, Deschlide gione ochiu ca di amura...” Cât de frumos sună expresia de acum 500 de ani „vruta mea”, adică iubita mea!

Desigur, unele cuvinte comune sunt de origine slavă pentru că au intrat în limba română veche odată cu slavii care s-au așezat în mijlocul nostru. Alte cuvinte comune există și în limba albaneză, pentru că provin din fondul lexical iliro-tracic, după cum altele sunt cuvinte grecești și chiar turcești. Și totuși, nici o limbă din Balcani nu se spropie de limba română așa cum se apropie limba sau dialectul aromân.

Oameni și idei

Literatura, arta, cultura românească abundă în personalități care au fost și sunt de origine aromână. Ce se considerau asemenea

personalități și cum se identificau? Și îmi vin în minte asemenea personalități și nume ca: Iorga, Murnu, Onciu, Simu... Și mai recent lingvistul Tache Papahagi și actorii Toma Caragiu și Ion Caramitru. Când marele nostru istoric Nicolae Iorga s-a întâlnit cu președintele academei elene, probabil ca să-l impresioneze, i-a spus că familia sa ar avea rădăcini grecești. La care acesta i-a replicat. „Ce interesant domnule Iorga, eu am rădăcini românești!”

I-am cunoscut bine pe mulți macedo-români și am avut vecini, colegi, profesori și prieteni dintre ei. Cu frații Guliu din București, de exemplu, mă revăd ori de câte ori mă întorc în țară. În America m-am împrietenit cu mulți frați aromâni: Aurel Ciufecu, Zahu Pană, Jean Moscopol, Nicolae Chihahu, Cola Chirani. Nea Cola ne povestea cât de încântat a fost el când a ajuns prima oară în țară și a constatat că un întreg popor vorbea limba lui natală, o limbă cumva diferită, dar pe care a deprins-o foarte repede. Toți se simțeau și armâni și români și nu vedeau nici o contradicție în această dublă identitate.

În întregul meu exil de 53 de ani am întâlnit un singur aromân din Grecia care nu se mai considera român și care susținea că și grecii și-au schimbat atitudinea și acum tind să-i considere o națiune aparte. Ar putea fi un nou cal troian menit să ducă la accelerarea deznaționalizării.

Recent, am mai întâlnit totuși trei macedo-români tineri, proveniți din Grecia, Albania și Macedonia de Nord, a căror identitate etnică era de acuma confuză. Identitatea și conștiința națională se formează în timp de multe generații. Conștiințele sunt de natură psihologică iar identitățile nu se stabilesc prin decret. Faptul că noi și macedo-românii am fost despărțiți de slavi a dus într-adevăr la evoluții diferite. Rădăcinile comune nu se pierd însă chiar dacă uneori ele nu se mai văd. Și în această idee îmi amintesc un fragment de poezie scrisă de Radu Gyr învățată în închisoare:

...Am fost candva o cetina'mândoi/
Și amândoi același conifer;/
Ne-au smuls vântoase grindine și ploii,
Azi alte crengi cresc dincolo de noi,
Dar rădăcina ne-a rămas în cer!... Rădăcina e comună!

Medicină și creștinism

Vasile
Astărăsoae

Atacurile suburbane și manipulatorii împotriva Bisericii Ortodoxe Române și a ierarhilor ei dezvăluie un plan bine pus la punct pentru a eroda credibilitatea unei instituții, care, de peste două milenii, este expresia spiritualității în comunitate. „Progresiștii”, „ziariștii – investigații sub acoperire” și tot felul de „formatori de opinie” promotori ai unor false concepte (cum ar fi teoria genului), cu spume la gură, se întrec în invective, injurii, minciuni în încercarea de a destabiliza Biserica. Cu tristețe am identificat în acest grup și pe unii dintre medici. Ar fi sub demnitatea mea să le răspund trogloditilor, utilizând limbajul lor, și prefer să le arăt ce înseamnă creștinismul pentru civilizația europeană. Știu că, în societatea contemporană, o societate aflată în acest moment într-o profundă criză morală, în care, în numeroase situații, nonvalorile sunt considerate repere, iar adevăratele valori sunt contestate, a scrie despre relația dintre medicină și creștinism constituie o provocare, dar și un demers necesar de reafirmare a tradiției sănătoase a societății.

Educați într-o epocă în care spiritualitatea și implicit religia sunt excluse din activitatea de îngrijire a bolnavilor, mulți medici de astăzi nu abordează și componentele spirituale ale vindecării atunci când se adresează pacienților lor. Deși medicina este adesea privită ca un domeniu distinct de religie, credințele religioase au un impact semnificativ asupra modului în care medicii interacționează cu pacienții și în înțelegerea bolilor și a morții.

S-a dovedit că mulți pacienți doresc să-și înțeleagă boala în cadrul religiei lor, doresc să discute probleme religioase și spirituale, solicitând timp pentru a vorbi despre religie sau spirit. Medicina pozitivă, empirică nu este echipată să se ocupe de tipul acesta de întrebări.

Dihotomia, care există astăzi între religie și medicină, nu a fost întotdeauna prezentă. Oamenii, care căutau vindecare, doreau un leac atât pentru trup, cât și pentru suflet, iar medicii din trecut erau capabili să înțeleagă acest lucru. Într-o țară în care peste 85% din populație se identifică ca fiind creștină, este benefic pentru medici (și nu numai) să afle despre rădăcinile comune ale medicinei și creștinismului.

Legătura dintre medicină și credință pare să fi dispărut în anumite grupuri din societatea seculară, dar rămâne faptul că rădăcinile medicinei, în Europa, sunt creștine (fie că o recunoaștem sau nu) și că, indiferent ce spunem sau orice facem, credința și medicina, în esență,

nu pot fi separate.

Contribuția creștină în medicină

Contribuția creștină în medicină s-a manifestat pe mai multe paliere: atitudinea față de boală și bolnav, dezvoltarea spitalelor, implicare comunitară, învățământ și cercetare științifică. Voi prezenta în câteva note anumite aspecte.

Atitudinea față de boală și bolnav

Lumea în care a apărut creștinismul a fost adesea crudă și inumană (nu cu mult diferită de societatea secularizată actuală). Cei slabi și bolnavi erau disprețuiți. Avortul, pruncuciderea și eugenia au fost practicate pe scară largă. Medicul era, adesea, un vrăjitor, fiind și vindecător, iar puterea de a vindeca îi confera în același timp și puterea de a ucide. Dintre vindecătorii lumii clasice, numai școala hipocratică avea o atitudine diferită față de semenii lor. Aceștia au jurat să vindece, să nu facă rău și să își îndeplinească datoria de îngrijire a bolnavilor.

Creștinismul a adus o altă abordare bazată pe iubirea aproapelui, pe solidaritate, pe comuniune, pe devoțiune și empatie. Această atitudine i-a atras pe medicii hipocratici către creștinism. Istoricul medicinei Gary Ferngren citează studii despre structura profesională a Bisericii primare și concluzionează că „aproximativ 150 de medici din școala hipocratică pot fi identificați cu o certitudine rezonabilă din perioada imperială romană” – un număr enorm pentru acele vremuri. Din aceasta am putea concluziona că medicii au fost, mai mult decât orice alt grup profesional, atrași de creștinism. Sau poate creștinii erau atrași de practica medicală mai mult decât de orice altă meserie. În orice caz, statisticile sugerează multe despre compatibilitatea și similitudinea dintre viața harului și viața medicului.

Creștinii au privit sănătatea ca pe o binecuvântare dată de Dumnezeu, și nu o virtute (ca la greci și romani). Boala și durerea nu erau rele materiale și morale, pedeapsă a zeilor pentru păcate individuale (așa cum susțineau religiile păgâne). Boala și durerea erau rele materiale, nu morale, rezultatul căderii umanității, dar erau adesea folosite (sub îngrijirea providențială a lui Dumnezeu) pentru a produce un bun spiritual.

Pentru creștinii din primele secole, boala și tot ceea ce afectează omenirea este consecința păcatului originar (Sfântul Augustin). Creștinii au anticipat învierea trupului, în care, boala și moartea, inamicul final va fi învins.

Creștinii au considerat

că medicina este un dar al lui Dumnezeu, oferind alinare celor care suferă de boli. Noul Testament și literatura creștină timpurie au impus îngrijirea creștină atât la nivel individual, cât și la nivel corporativ pentru cei care sufereau de boli fizice. Dumnezeu vindecă prin taine, prin minuni de vindecare și mai ales prin medicină și doctori: este acțiunea sa cea mai normală, cea mai obișnuită.

Iisus le-a spus apostolilor „Vindecăți pe bolnavi și spuneți oamenilor: Împărăția lui Dumnezeu este foarte aproape de voi” (Luca 10, 9). Hristos ca vindecător este una dintre temele caracteristice din scrierile creștine din anii de după generația apostolică. Ignatie din Antiohia, scriind în 107 d.Hr. (când apostolii erau încă o amintire vie), a vorbit despre Iisus ca medic.

Titlul de „medic divin” a prins rădăcini în gândirea creștină, în special în Est. Și dacă Hristos a fost vindecătorul atât al sufletelor, cât și al trupurilor, iar vindecarea trupului a fost un lucru bun, atunci un mod în care un creștin l-a putut imita pe Hristos a fost prin a acorda ajutor celor bolnavi.

Majoritatea creștinilor nu au considerat incompatibilă folosirea medicinei și practicarea vindecării prin rugăciune. Crezând că Dumnezeu este stăpân asupra vieții și morții și că Dumnezeu lucrează cel mai adesea prin mijloace naturale, ei au apelat pentru vindecare la folosirea medicamentului și la rugăciune.

„Cei sănătoși nu au nevoie de medic, ci cei bolnavi”, le-a spus Iisus fariseilor (Matei 9:12). Implicația evidentă: creștinii au răspuns imperativului vindecător al lui Iisus, dedicându-se îngrijirii bolnavilor. Creștinii au ridicat în mod constant statutul social al celor slabi, bolnavi și deficienți și au căutat să-i iubească și să-i îngrijească la maximum abilităților lor. Creștinii Imperiului Roman au început să schimbe atitudinea societății față de bolnavi, cu dizabilități și pe moarte, prin viziunea lor radical diferită.

Credința creștină a servit și ca vehicul pentru propagarea practicii medicale, deoarece se referea la un Dumnezeu care avea un interes personal în rasa umană, mergând chiar până la crearea corpului uman și mai târziu să-și asume o asemănare umană în întruparea lui Hristos. Această legătură intimă dintre Divin și corp marchează un contrast puternic cu atitudinea credințelor păgâne ale vremii, al căror panteon al divinităților a prezentat doar un interes secundar pentru treburile omului. Această legătură intimă a corpului și bunăstarea acestuia, cu venerarea corectă a lui Dumnezeu definește relația creștinismului cu medicina.

Din primul secol, Biserica primară a organizat un efort sistematic de îngrijire a

bolnavilor prin asistență voluntară. Filantropia medicală a jucat un rol primordial în caritatea creștină. Din punct de vedere istoric a fost cea mai mare contribuție a creștinismului la îngrijirea sănătății. Conceptul de filantropie (bunătate sau dragoste față de ceilalți) a fost esențial pentru abordarea specific ortodoxă a vindecării și a medicinei, manifestându-se la început în monahism. Sfântul Grigorie din Nyssa (335d.H-384d.H), fratele Sfântului Vasile cel Mare, a insistat că îngrijirea bolnavilor este o datorie esențială a creștinului. Este adevărat că ar putea fi o muncă grea, chiar și o muncă periculoasă, dar este ceea ce Hristos ne cerea. Și dacă Hristos a cerut-o creștinilor, atunci întreaga Biserică ar trebui să se implice. Conceptele creștine de filantropie au fost motivate de apace, o dragoste de sacrificiu față de ceilalți, care dădea mărturie despre dragostea lui Hristos, reflectată în încarnarea sa și în lucrarea de răscumpărare pe cruce. Creștinii au fost încurajați să viziteze bolnavii în mod privat, iar diaconii (ale căror atribuții constau în mare parte în ameliorarea nevoiței și suferințelor fizice) erau așteptați să viziteze bolnavii.

Deoarece medicina a fost privită ca o chemare sacră, literatura medicală înainte de secolul al XIX-lea descrie idealurile profesiei în termeni de valori religioase și morale.

Creștinii văd întotdeauna afinități între îngrijirea trupului și grija sufletului. Practica medicinei a oferit medicului oportunități de a da sfaturi spirituale.

Iisus a spus: „Orice ai făcut pentru unul dintre cei mai mici frați ai mei, ai făcut pentru mine”. (Matei 25:40). De aici derivă o nouă loialitate.

Impulsul către filantropie reflectă convingerea că ființele umane au fost create după chipul lui Dumnezeu, ceea ce a dat fiecărui individ o valoare inerentă. La rândul său, aceasta a constituit baza pentru respectul vieții de la concepție până la moarte, care distinge în mod clar etica medicilor creștini de etica medicală predominantă a pluralismului politeist clasic, reluat în secolul al XXI-lea de consecvențialismul bioetic al secularității.

De aceea, astăzi, după două milenii de creștinism, medicii și asistentele creștine, inspirați de exemplul și învățătura lui Iisus din Nazaret, sunt în continuare în fruntea eforturilor de a atenua suferința umană, de a vindeca bolile și de a avansa cunoștințele și înțelegerea.

Afirmăm într-o notiță anterioară că rădăcinile medicinei, în Europa, sunt creștine (fie că o recunoaștem sau nu) și că, indiferent ce spunem sau orice facem, credința și medicina, în esență, nu pot fi separate. Contribuția creștină în medicină s-a manifestat pe mai

multe paliere: atitudinea față de boală și bolnav, crearea și dezvoltarea spitalelor, implicare comunitară, învățământ și cercetare științifică. Vom arăta în continuare rolul creștinismului în crearea și dezvoltarea spitalelor.

Crearea spitalului reprezintă punctul culminant a trei secole de filantropie medicală, timp în care Biserica a menținut un program extins de îngrijire a bolnavilor. Nicio organizație similară nu există în lumea clasică. Din secolul al IV-lea și până în prezent, creștinii au fost deosebit de proeminenți în planificarea, amplasarea și construirea spitalelor, precum și în strângerea de fonduri pentru acestea. Orașele cu populații creștine semnificative începuseră deja să schimbe atitudinile predominante și să construiască ospicii (case de oaspeți pentru bolnavi și pentru cei cu dizabilități cronice).

Ne-am fi așteptat să găsim originea spitalului (în sensul modern al cuvântului) în Grecia, locul de naștere al medicinei raționale în secolul al IV-lea î.Hr. Nu a fost așa. Medicii hipocratici tratau doar acasă, iar templele lui Asklepios au fost utilizate pentru somn de incubatie și tratament magico-religios. Infirmeria romană (valetudinaria) era accesibilă doar unui public limitat (în special soldaților și sclavilor de pe moșiile plantațiilor) și nu aveau o natură filantropică.

Una dintre cele mai vechi forme de asistență creștină „spitalicească”, organizată din secolele al II-lea până în al V-lea, în jurul centrelor ecleziastice active, a fost diaconia. Diaconul, colaborând cu preotul și episcopul, avea datoria să ajute frații nevoiași și să le acorde asistență medicală în numele comunității creștine. Istoricii diaconiei sunt de acord în atribuirea unei funcții medicale diaconilor; în unele cazuri, atribuțiile lor erau cele ale lucrătorilor din spitale sau ale asistentelor medicale în sens strict.

Arhondaricul a fost prima instituție cu rol de spital atașată la diaconie. A fost deschis tuturor celor care au nevoie de adăpost și, inițial, a fost un adăpost pentru călători și pelerini din locuri îndepărtate și cu nevoi financiare. Apoi, în majoritatea cazurilor, s-a produs treptat o schimbare. Asistența pentru bolnavi a prevalat asupra oferirii de adăpost.

Departate, prea departate de mormintele celor arși...

Cezar Adonis
Mihalache

Nu, nu de un agent constatat avem nevoie, ci de un specialist în științele minților întortocheate... Unul care să constate dacă nu cumva, dincolo de contravenția lui Iohannis de la congresul unui partid-fer-par (pe aștia chiar o să-i bată ultima brumă de mineri din țară!), nu avem de sesizat, notat și tratat (!) probleme cu mult mai grave?... Că poate e nevoie de un consult, de un tratament și nimeni n-are curajul să-i spună, nu?... Sau poate i-au și prescris deja, dar nu își ia „pilulele”; nici măcar pas cu pas... Deși, în momentul ăsta, pare mai ușor să constăți, din poziția agentului-ghiocel cine nu are nevoie de pastile... Și nu doar pentru că-și poartă lesa regulamentar...

Sindicatul lui europoliția lu' pește ne-a anunțat cu mândrie că „recrutează”. Că de racolat, a făcut-o mai din timp... Și caută un polițist, unul singur măcar!, care să aibă curajul să întocmească un proces verbal. Sigur, trebuie să aibă și priceperea de a

buchisi literele pe liniuțele punctate din carnețel, dar, dacă e nevoie, îl alfabetizează sindicatul la fața locului. Pentru că sindicaliștii cascadori ai ne-hazului vor să-i dea amendă șefului statului pentru că nu a purtat masca acum deja aproape un congres trecut. Atât de trecut, spre cele aproape veșnice, de poate s-a și prescris posibilitatea

de constatare.

Dar de ce nu se autosizează „din oficiu” chiar sindicatul lui organ barat? De ce nu scrie singur constatarea într-o instanță? De ce nu se oferă martor, cu zeci, sute și mii, la bara dreptății? Pentru că e sindicat, firește! Iar dreptatea trebuie să o apere alții, nu un

„di tutti capi”, nu?

Trecând însă dincolo de ridicolul anunțului sindicatului polițiștilor, se pun mai multe întrebări. E drept, toate despre același cetățean, suferind de prea multe cu prea mult peste lege. Și este nevoie de o părere avizată. Iar dacă nici un agent nu are curajul să treacă dincolo de liniuțele și bastonașele folosite pe post

de alfabet sub acoperire pe procesele verbale, poate să o facă, ba chiar ar fi mai bine, un specialist de la poliție. Un psiholog, să ne spună ce nu e în regulă cu președintele nostru, sigur, în acele situații punctuale, de însingurare demonstrativă a lui de restul lumii, aia mai proastă, cu mască, iar de

acolo om trage și noi concluzia. Că poate nu președintele a fost neprecaut de neghiob când a stat fără mască în mijlocul unui partid de ultim congres ce își afișa, mândră, sigla botniță de „tăcerea și supunere”. Poate că, prin rânjetul lui superior, aproape de rasă superioară, prin atitudinea și poziția voit dominante, nu doar peste rândul muritorilor de lângă el, fără eșarfa trasă peste gură, fără reverul de geacă de neam prost lipit de bărbie, președintele a vrut de fapt să ne dea un mesaj. Chiar și un argument de speță juridică pentru a ajuta justiția să anuleze amenzile, nu per capita de om, că nu individul contează, ci pe bot de nesupunere.

Sigur, o fotografie valorează cât o mie de cuvinte, mai ales una de-a peștele în acvariu, cu fosilele și puietul de partid devorându-se! Dar tot trebuie un argument, cât de mic, cum ar fi bunăoară răspunsul secției de poliție sesizate de necunoscutul cetățean curajos, care a fost avizat cu semnătură de organ (nu și de bulan, e drept!), că președintele nu poate fi amendat pentru că

secția nu a avut nici un agent care să constate el, cu sine!, că acolo era chiar președintele fără mască. Sau poate fără botniță, transmițând un subliminal mesaj de nesupunere, dar nu unul anti-vaccin, ca s-a „injectat”, iar pe asta o știe și sindicatul aceluiași pește prăjit în tain, ci un mesaj pro anti-mască. Dar ar fi prea frumos să avem un președinte atât de fin în dialogurile lui cu sine (despre dreptate, evident!), care să gestioneze etica, drepturile, libertățile vieții și viața în libertățile lui Seneca, gânditorul care se declara mai liber în propria celulă decât ceilalți, care râdeau de el de dincolo de gratii. Pentru că noi avem doar un președinte arogant. Iar filosofia lui nu este despre viață, ci una „de viață”. De „descurcăreală” cât mai departe de focarele de boală, de sărăcie, de disperare și deznădejde, departe de mormintele celor arși, departe de pietrele tombale ale milioanei de speranțe ucise...

Ultimul asalt?!...

Daniel
Roxin

În decursul acestor aproape doi ani de Pandemie, s-a făcut tot posibilul ca tratamentele alternative la vaccin să fie discreditate. S-a ajuns până acolo încât unele antivirale eficiente în formele ușoare ale bolii să nu poată fi luate din farmaciile obșnuite! Totul pentru a lăsa o singură variantă pentru oameni: vaccinul.

Nu contează că, triplu vaccinat fiind, te poți îmbolnăvi, poți transmite boala sau poți muri ca urmare a infectării. Nu! Important este pentru slugile Big Pharma și ale Noii Ordini Mondiale să te înțepi regulat (pentru ca zeci de miliarde de euro să intre anual în conturile corporațiilor farmaceutice) și să ai un cod de urmărire medicală – un instrument de control al populației la care globaliștii neomarxiști visează de mult.

Ultimul asalt împotriva celor care nu au încredere în binele pe care vor să ni-l facă cu forța Iohannis, Cițu, Ciolacu, Barna sau Hunor se dă în aceste zile prin intermediul așa numitului Certificat Verde. În

realitate, un instrument al dictaturii medicale și al unei segregări cu tente naziste.

Astfel, deși PSD-ul a respins în urmă cu o lună Certificatul Verde (din mo-

tificatul Verde la locul de muncă pentru a-i forța pe români să se vaccineze. Votarea acestei ticăloșii este doar o problemă de zile...

tive populiste), acum când a bătut palma cu PNL-ul și-a schimbat abordarea și a devenit subit un mare susținător al acestuia. Astfel, PSD-ul, PNL-ul și UDMR-ul (cu sprijinul USR) au hotărât să introducă Cer-

Conform senatorului PSD Alexandru Rafila (fiul unui securist, șef de închisoare comunistă în care erau torturați opozanții comunismului), „Vaccinarea e singura soluție, pentru că vrem să evităm un val cincii”.

Practic, individul recunoaște faptul că scopul Certificatului Verde este constrângerea românilor și împingerea lor spre vaccinare: cu trei doze, cu cincii, cu zece, până se termină cele 120 de milioane de doze comandate de fostul pușcăriaș Cițu, cu care PSD-ul s-a înfrățit.

Pentru că, chiar dacă există opțiunea testării periodice, românii cu salarii mici (majoritatea) nu își permit să dea 500 de lei pe lună sau mai mult, pentru a se testa regulat... și exact pe asta mizează și sistemul ticăloșit.

Dar eu vă mai spun ceva: atunci când loazele politice care ne conduc vor constata că s-a ajuns la 60-70 la sută procent de vaccinare, puteți să fiți siguri că NU veți mai putea folosi testul la locul de muncă, nici dacă vă veți testa zilnic. În acest sens, rujatul colonel Gheorghiu s-a exprimat clar zilele trecute când a spus că accesul cu test la locul de muncă îl pune în pericol pe cel care se testează, nefiind vaccinat! Deci, el ar vrea să nu poți avea un loc de muncă decât dacă ești vaccinat.

O țintă importantă a Certificatului Verde este și

Biserica. Practic, preoții nevaccinați ar fi în situația în care nu ar mai putea oficia slujbele în interiorul bisericilor! Nici patriarhul Daniel nu ar mai avea voie să intre în Patriarhie nevaccinat.

Singurul partid care se opune acestei nebunii este AUR. Vă place sau nu vă place de Simion și AUR, nu are importanță. Ideea e că suntem în pragul dictaturii medicale și ei sunt singurii care se zbat pentru a o opri. Cei care nu credeți sau nu sunteți la curent cu acest lucru, urmăriți pagina de Facebook a lui Simion sau a AUR-ului ca să vedeți în ce fel se dau peste cap pentru a opri Certificatul Verde:

Dar cel mai important, în ceea ce vă privește pe toți, este să vă apărați libertatea cu orice preț! În momentul în care vom lăsa niște baroni politici locali sau centrali să ne vaccineze periodic, pentru a avea un loc de muncă sau pentru a intra într-un Mall, nu vom fi mai mult decât niște vite!